

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIH-1186/10-H

Název kontrolované osoby: Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola,
Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166

Sídlo: U Stadionu 1166, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

IČO: 75 137 011

Identifikátor: 691 000 107

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Ing. Mgr. Hynkem Martinkem, Ph. D.

Zřizovatel: Královéhradecký kraj

Místo inspekční činnosti: U Stadionu 1166, Rychnov nad Kněžnou
Javornická 1501, Rychnov nad Kněžnou
Javornická 1228, Rychnov nad Kněžnou
Na Jamách 1180, Rychnov nad Kněžnou
Kvasiny 6

Termín inspekční činnosti: 13. až 16. 12. 2010

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Získání a analyzování informací o využívání finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných školám a školským zařízením všech zřizovatelů podle ustanovení § 163 školského zákona na realizaci pokusných ověřování a rozvojových programů.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba s názvem Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166 (dále škola) vykonává činnost střední školy (cílová kapacita 1270 žáků), vyšší odborné školy (cílová kapacita 360 studentů), domova mládeže (kapacita 164 lůžek) a školní jídelny (kapacita 700 stravovaných). V současné podobě vznikla k 1. 7. 2008 na základě usnesení zasedání Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ze dne 13. 9. 2007. Je nástupnickou organizací rušených subjektů Vyšší odborné školy technicko-ekonomické a Střední průmyslové školy, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166, Středního odborného učiliště obchodu a řemesel, Rychnov nad Kněžnou, Javornická 1501 a Domova mládeže a školní jídelny, Rychnov nad Kněžnou, Javornická 1209. Do rejstříku škol a školských zařízení byla zapsána 1. 7. 2008.

Nově ustavené vedení školy úspěšně zajistilo náročný proces plynulého přechodu všech činností rušených organizací. Zároveň byla zahájena rozsáhlá investiční výstavba. V objektu Na Jamách 1501, Rychnov n. K. byl vybudován autoservis, pneuservis, lakovna a klempířské dílny. Do těchto moderně vybavených dílen byla převedena výuka odborného výcviku z pracoviště Kvasiny 6. V hlavním objektu školy U Stadionu 1166, Rychnov n. K. byla za plného provozu školy provedena generální rekonstrukce části budovy, ve které jsou nyní umístěny čtyři učebny výpočetní techniky, elektrolaboratoře, informační centrum a pracoviště autodiagnostiky. V tomto objektu probíhají postupně i nadále svépomocí úpravy dalších prostor, rekonstrukce metrologie, nástrojárny a dílny pro ruční obrábění. Na pracovišti Javornická 1, Rychnov n. K. byla uskutečněna rekonstrukce sociálních zařízení.

Škola realizuje vzdělávání v široké paletě technických a na služby zaměřených studijních a učebních oborech vzdělání včetně oborů nastavbových. K 30. 9. 2010 v ní studovalo celkem 670 žáků střední školy v denní formě studia, 21 v dálkové formě studia a 135 studentů vyšší odborné školy. K dispozici mají 38 standardních a odborných učeben, z nichž některé jsou vybaveny audiovizuální technikou. Výuka probíhá převážně v moderně vybavených laboratořích zaměřených na diagnostiku motorových vozidel, CNC stroje, kontrolu a měření, automatizaci a elektrotechniku, autoelektroniku a další. Pro výuku gastronomických oborů škola disponuje cvičnou kuchyní a učebnou stolniční. Od školního roku 2010/2011 byly do vzdělávací nabídky školy zařazeny a jsou vyučovány obory vzdělání Dopravní prostředky, Gastronomie, Autolakýrník a Kominík.

Vyšší odborná škola byla zřízena v roce 1996. Díky své výrazné praktické orientaci a cílům se liší od tradičního vysokoškolského studia i od mnohých stávajících bakalářských studijních programů. Svou nabídkou se snaží oslovit ty absolventy středních škol, kteří nemají ve svém dalším profesním životě ty nejvyšší ambice a nemají příliš velký zájem o proniknutí do velice hlubokých teoretických detailů. Akreditovány jsou dva obory vzdělání - Firemní ekonomika a Automobilová diagnostika a servis. Obor Firemní ekonomika se vyučuje na odloučeném pracovišti v Kostelci nad Orlicí.

Ve škole je, ve spolupráci s firmou 3E Praha, zřízeno autorizované školicí centrum konstruktérských systémů Cadkey a Surfcam, školicí středisko firmy SIEMS & KLEIN zaměřené na měření a diagnostiku motorových vozidel, středisko měření emisí pro zážehové a vznětové motory a středisko pro ICT vzdělávání pedagogů. Více než desetiletou tradici mají také dvouleté kurzy v oboru Ekonomika - ceny a odhady motorových vozidel.

Škola provozuje v těsném sousedství dva domovy mládeže s ubytováním ve dvoulůžkových pokojích se zřízeným připojením na internet. Stravování je zajišťováno ve školní jídelně. Žáci a studenti mají pro své sportovní vyžití k dispozici školní sportovní halu, v sousedství školy je sportovní areál s hřišti na kopanou, odbíjenou, s tenisovými kurty, kuželnou a umělou ledovou plochou.

Hodnocení vzdělávání ve vztahu k ŠVP***Rovný přístup ke vzdělávání***

Vedení školy zveřejňuje každoročně včas kritéria přijímacího řízení včetně podmínek zdravotní způsobilosti pro studium daného oboru na webových stránkách školy. Rovný přístup ke vzdělání je zajišťován rovněž zveřejňováním vzdělávací nabídky, sérií dnů otevřených dveří, informacemi podávanými na prezentační výstavě pořádané středními školami kraje pro rodiče a zájemce o studium a také organizací maturitní a závěrečné zkoušky při ukončování studia. Jednotné zveřejněné podmínky nediskriminují žádného žáka.

Škola v průběhu inspekční činnosti doplnila v elektronické matrice evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří prošli odborným vyšetřením v pedagogicko-psychologické poradně. Tito žáci jsou v kontaktu se třemi kvalifikovanými výchovnými poradci a se speciální pedagožkou. Všichni poradci spolupracují s metodikem prevence a v kritických situacích i s Policií ČR, tutory neziskových organizací a pedagogicko-psychologickou poradnou. Společně naplňují minimální preventivní program, napomáhají žákům řešit sociální konflikty, školní problémy a náročné životní situace, připravují adaptační pobyty žáků prvních ročníků. Škole se daří postupně uskutečňovat Minimální preventivní program a realizací četných školních i mimoškolních aktivit snižovat rizika výskytu sociálně negativních jevů. Strategie prevence je v souladu se zásadami primární prevence. Žákům, kteří mění během studia obor vzdělání, nebo jsou pomalejší ve studiu, je poskytnuta ze strany výchovných poradců pomoc. Rezervy jsou ještě v koordinaci činnosti mezi těmito pěti pracovníky pověřenými zajišťováním poradenských služeb škole, identifikaci sociálně znevýhodněných žáků a prevenci školní neúspěšnosti.

Vzdělávací program školy a jeho realizace

V současné době se ve škole vyučují tyto obory vzdělání:

Kód	Obor vzdělání	Délka studia	Forma studia	Způsob ukončení studia	Počet žáků v oboru (30.9.2010)
23-41-M/01*	Strojírenství	4 r. 0 m.	denní	MZ	44
23-41-M/001	Strojírenství	4 r. 0 m.	denní	MZ	104
23-45-M/01*	Dopravní prostředky	4 r. 0 m.	denní	MZ	4
23-43-L/506	Provozní technika (nástavba)	2 r. 0 m.	denní	MZ	37
23-43-L/506	Provozní technika (nástavba)	3 r. 0 m.	dálková	MZ	21
39-41-L/001	Autotronik	4 r. 0 m.	denní	MZ	56
39-41-L/01*	Autotronik	4 r. 0 m.	denní	MZ	31
64-41-L/524	Podnikání (nástavba)	2 r. 0 m.	denní	MZ	56
65-41-L/01*	Gastronomie	4 r. 0 m.	denní	MZ	11
66-41-L/008	Obchodník	4 r. 0 m.	denní	MZ	40
66-41-L/01*	Obchodník	4 r. 0 m.	denní	MZ	33
23-55-H/002	Klempíř – strojírenská výroba	3 r. 0 m.	denní	ZZ	39
23-55-H/02*	Karosář	3 r. 0 m.	denní	ZZ	11
23-68-H/001	Automechanik	3 r. 0 m.	denní	ZZ	30
23-68-H/01*	Mechanik opravář motorových vozidel	3 r. 0 m.	denní	ZZ	67
1123-61-H/01*	Autolakýrník	3 r. 0 m.	denní	ZZ	7
33-56-H/001	Truhlář	3 r. 0 m.	denní	ZZ	6

Kód	Obor vzdělání	Délka studia	Forma studia	Způsob ukončení studia	Počet žáků v oboru (30.9.2010)
33-56-H/01*	Truhlář	3 r. 0 m.	denní	ZZ	15
65-52-H/001	Kuchař	3 r. 0 m.	denní	ZZ	15
65-51-H/01*	Kuchař - číšník	3 r. 0 m.	denní	ZZ	43
66-51-H/01*	Prodavač	3 r. 0 m.	denní	ZZ	15
36-56-H/01*	Kominík	3 r. 0 m.	denní	ZZ	6
Vyšší odborná škola					
23-45-N/01	Automobilová diagnostika a servis	3 r. 0 m.	denní	A	55
63-41-N/014	Firemní ekonomika	3 r. 0 m.	denní	A	80

MZ – maturitní zkouška; ZZ – závěrečná zkouška; A - absolutorium

* - v oborech vzdělání se vyučuje již podle školních vzdělávacích programů

Od vzniku školy se postupně zvyšuje počet žáků a studentů školy. Početní stavy v jednotlivých oborech vzdělání zachycuje následující tabulka.

Obor vzdělání	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Strojírenství	213	186	148
Dopravní prostředky	-	-	4
Provozní technika	-	23	58
Autotronik	59	78	87
Podnikání	59	28	56
Gastronomie	-	-	11
Obchodník	100	103	73
Klempíř, Karosář	69	58	50
Automechanik	99	79	97
Autolakýrník	-	-	7
Truhlář	38	39	21
Kominík	-	-	6
Kuchař - číšník	64	56	58
Prodavač	28	25	15
Automobilová diagnostika a servis	41	49	55
Firemní ekonomika	82	81	80
Celkem žáků	753	805	826

Školní vzdělávací programy jsou vypracovány v programu SMILE, který pro potřeby středního vzdělávání není ideální a díky němu nebyly programy z hlediska dodržení struktury a obsahu zcela v souladu s rámcovými vzdělávacími programy. Také některé části učiva předepsané rámcovými programy chyběly. Po provedené kontrole a po konzultaci s koordinátory byly školní vzdělávací programy v průběhu inspekční činnosti opraveny a dopracovány. Správně se zaměřují na podporu rozvoje osobností žáků a především na získání potřebných klíčových a odborných kompetencí žáků. Většina oborů vzdělání je podle školních vzdělávacích programů vyučována od 1. 9. 2009, nově zařazené obory od 1. 9. 2010. V dobíhajících ročnících se učí podle platných učebních dokumentů.

Průběh vzdělávání

Společenskovědní vzdělávání

Rozvoj čtenářské gramotnosti je součástí realizovaných školních vzdělávacích programů, samostatně tato oblast vyhodnocována není. Výuka je v letošním školním roce zabezpečena šesti učiteli, z nichž jedna učitelka nemá požadovanou odbornou kvalifikaci a jedna vyučuje předmět český jazyk a literatura neaprobovaně. V rámci předmětové sekce vyučující vzájemně spolupracují a výukové problémy řeší společně. Nedostatky týkající se formálních pochybení ve školních vzdělávacích programech, učebních plánů a chybějícího učiva byly koordinátorkou a vyučujícími již v průběhu inspekce postupně odstraňovány. Materiální podmínky pro rozvoj čtenářských dovedností jsou ve škole dobré (kvalitní učebnice, přístup žáků na internet, informační centrum, standardní pomůcky).

V hospitovaných hodinách byla nejvíce zastoupena frontální výuka, skupinová práce byla součástí pouze jedné hodiny. Didaktická technika byla využita ve dvou hodinách (dataprojektor, magnetofon). Ve sledované výuce byly žákům předkládány různé typy textů, ze kterých vyvozovali dílčí fakta, vyhledávali informace. K samostatným úvahám a úsudkům byli vyzýváni zejména žáci maturitních oborů. V některých hodinách učebních oborů byli žáci neukázněni, nesoustředěni, nerespektovali pravidla společenského chování. Učitelé většinou usilovali o aktivní zapojení žáků návodnými otázkami, žáky k dílčím odpovědím vyvolávali, snažili se i o jejich průběžnou motivaci, ale ne vždy se jim dařilo získat jejich zájem i udržet jejich pozornost. Převážně však byli žáci v hodinách málo vytíženi, střídání metod a forem práce bylo zaznamenáno jen výjimečně. Vyvolání žáci odpovídali většinou jednoslovně, součástí jedné hodiny byl referát, ale schopnost samostatného a výstižného ústního projevu prokázali jen žáci studijních oborů. Rezervy zůstávají v oblasti vzájemné interakce mezi učiteli a žáky, vytíženosti žáků v hodinách a v komunikativních kompetencích žáků (v ústním i písemném projevu). Málo byli také žáci vyučujícími průběžně motivováni a hodnoceni.

Cizí jazyky

Rámcové vzdělávací programy pro obory ukončené maturitní zkouškou deklarují tříhodinovou týdenní výuku jednoho cizího jazyka. V oboru vzdělání Obchodník žáci studují dva cizí jazyky s pětihodinovou týdenní dotací. Obory ukončené závěrečnou zkouškou mají dvouhodinovou týdenní dotaci výuky cizího jazyka, vyjma oboru Kuchař, ve kterém se žáci učí dvěma cizími jazyky. Počty hodin cizojazyčné výuky ve školních vzdělávacích programech jsou ve shodě s počtem hodin předepsaných rámcovými vzdělávacími programy i dosud platnými učebními osnovami.

Škola nabízí a realizuje ve školním roce 2010/2011 výuku tří světových jazyků, a to anglického, německého a ruského. Cizím jazykům vyučuje deset pedagogů, angličtině vyučuje sedm učitelů, z nichž čtyři nesplňují odbornou kvalifikaci pro daný předmět. Učitelé se vzdělávají, zejména v seminářích zaměřených na novou státní maturitu (CISCOM). Gestor jazykové sekce cizích jazyků vede záznamy o činnosti metodického sdružení jen sporadicky.

Moderní informační technologie (interaktivní tabule a výpočetní technika) nebyly do výuky zapojeny. V některých předmětech vyučující účelně využívali poslechových nahrávek pro upevnění dovednosti porozumění. Tato dovednost, tj. porozumění poslechu, byla zpětnovazebně prověřována otázkami vyučujících. Cizojazyčný text sloužil jako opora poslechových cvičení a zpětné vyhledávání informací, žáci byli vedeni k principům čtenářské gramotnosti. Komunikativní dovednosti byly méně často upevňovány na samostatných řečových projevech, či ve skupinové, nebo párové formě práce. Dialogy byly tvořeny méně efektivně na úrovni interakce učitel – žák.

Větší část výuky byla věnována frontálnímu nácviku gramatických struktur, procvičování písemného projevu. Menší důraz ze strany vyučujících byl kladen na strukturu vyučovací hodiny, motivaci žáků prostřednictvím hodnocení, jejich klasifikaci, sebehodnocení a kontrolu domácích úkolů. Očekávané výstupy vzdělávání se v průběhu výuky postupně naplňovaly. Mezi autoevaluační nástroje pro výsledky cizojazyčného vzdělávání patří testy žáků 4. ročníků, které se píšou na začátku školního roku pro ověření dosažených studijních výsledků.

Klima tříd bylo v průběhu výuky pozitivní, žáci byli ukázněni, ale často pasivní. Mají příležitost uplatnit jazykové znalosti v mezinárodních projektech a četných zahraničních stážích (Holandsko, Německo, Polsko, Francie).

Přírodovědné vzdělávání

Výuka matematiky a některých přírodovědných předmětů (fyziky, chemie a základů přírodních věd) byla sledována jak v učebních, tak i studijních oborech. Hodinová dotace stanovená učebními plány pro tyto předměty je dodržována. Ve sledované výuce učivo korespondovalo s učivem daným učebními osnovami nebo školními vzdělávacími programy. Přírodovědná témata se zaměřením školy dotýká spíše okrajově, proto je pouze pro žáky se strojírenským zaměřením ve 4. ročníku realizován volitelný fyzikální seminář.

Materiálně technické zázemí a vybavení pro výuku uvedených předmětů je na základní úrovni, která umožňuje realizovat stanovené výstupy. Zhlédnutá výuka probíhala většinou v kmenových učebnách, z nichž pouze některé byly vybaveny vhodnou didaktickou technikou. Použití didaktické techniky pro zefektivnění výuky nebylo ve sledovaném průběhu vzdělávání zaznamenáno. Přestože část výuky přírodovědných předmětů probíhala v odborné učebně chemie a fyziky, demonstrační pokusy ani experimentální činnosti žáků za využití jednoduchých pomůcek nebyly zařazeny. Práce s jinými informačními zdroji než učebnicí byla ojedinelá.

Koordinace výuky i hodnocení výsledků vzdělávání jsou prováděny v rámci příslušných předmětových sekcí. Výuka ne vždy byla vedena učiteli s příslušnou aprobací, tato skutečnost měla v některých případech výrazný vliv i na kvalitu výuky.

V hospitovaných hodinách převažovala klasická frontální forma výuky s metodou výkladu učiva a předkládáním hotových poznatků. Rozdílný pracovní styl vyučujících se zřetelně odrážel ve výsledné efektivitě sledované výuky.

Výuka matematiky byla vedena se snahou, aby žáci porozuměli matematickým postupům, osvojili si základní matematické pojmy a byli schopni své znalosti použít při samostatném řešení zadaných úloh. Důraz byl kladen na osvojování a procvičování základního učiva matematiky a na osvojení běžných postupů při řešení matematických úloh. Žáci studijních oborů měli většinou vytvořené požadované pracovní návyky, dovedli samostatně řešit zadané úkoly a vyvozovat odpovídající závěry. U některých žáků prvních ročníků učebních oborů bylo pozorováno, že nemají dostatečně osvojené základní početní úkony a jejich činnost při řešení úloh se mnohdy omezovala na pouhé mechanické dosazování numerických hodnot do předložených vzorců. Podpora rozvoje jejich logického myšlení tak nebyla výrazná.

Ve sledovaných hodinách přírodovědných předmětů byla výuka vedena tak, aby si žáci osvojili základní metodologické postupy při řešení zadaných problémových úkolů, porozuměli zákonitostem přírodních jevů a uvědomovali si jejich význam a využití v technickém rozvoji. Ve výkladu učiva však byly zaznamenány věcné nepřesnosti. U žáků bylo ojedinelé zaznamenáno i nesprávné použití odborné terminologie a symboliky.

Pouze někteří vyučující používali metody práce, které dostatečně aktivizovaly žáky a zapojovaly je do procesu učení. Využití referátů, prezentací, práce s textem

a informacemi, experimentální činnosti nebo skupinové výuky nebylo ve většině zhlédnuté výuky zaznamenáno. Vedení žáků ke komentování a zdůvodňování postupů při předváděném řešení úloh bylo ojedinělé. Celková podpora rozvoje požadovaných kompetencí žáků byla většinou velmi malá. Prokazované znalosti a dovednosti žáků ne vždy byly vzhledem k jejich stupni vzdělání na požadované úrovni.

Ověřování znalostí žáků na začátku vyučovacích hodin většinou sloužilo jako zpětná informační vazba o výsledcích vzdělávání jak pro učitele, tak pro žáky. Průběžně prováděné hodnocení dílčích výkonů žáků mělo částečně motivační i diagnostický charakter. Dílčí rezervy v oblasti hodnocení byly pozorovány zejména v části souhrnného hodnocení práce žáků v hodinách. Výraznější vedení žáků ke schopnosti sebehodnocení svých výkonů a pracovních výsledků bylo méně časté. Ve všech zhlédnutých hodinách výuky se vyučující snažili o vytvoření klidné pracovní atmosféry. Pouze výjimečně nebyla ze strany žáků respektována pravidla komunikace a pokyny vyučujících.

Odborné vzdělávání - teorie

Koncepce výuky v odborném vzdělávání vychází ze školních vzdělávacích programů a přizpůsobených učebních dokumentů pro třetí a čtvrté ročníky dobíhajících oborů vzdělání. Jak vyplývá z rozvrhu vyučování a kontroly třídních knih, jsou hodinové dotace těchto předmětů dodržovány v souladu s učebními plány. Odborné předměty vyučuje celkem 27 učitelů, pěti chybí pedagogické vzdělání. Kromě těchto učitelů jsou některé odborné předměty v učebních oborech vyučovány učiteli odborného výcviku, kteří nemají vysokoškolské vzdělání, ale jejich praktické zkušenosti dávají předpoklady kvalitní výuky. Vzhledem k široké škále realizovaných studijních a učebních oborů vzdělání byla hospitační činnost při inspekci zaměřena přednostně na technicky zaměřené studijní obory střední školy.

Ve škole jsou velmi dobré materiální podmínky pro výuku odborných předmětů těchto oborů. Výuka probíhá převážně v učebnách a laboratořích vybavených potřebnými přístroji a pomůckami, ve většině učeben také moderní didaktickou technikou. Stěžejní předměty jsou vyučovány v počítačových učebnách s podporou potřebného programového vybavení a s možností samostatné práce žáků na počítačích. V objektu se nacházejí dobře vybavené školní dílny, svářečská škola a pracoviště autodiagnostiky. Učitelé teorie úzce spolupracují s učiteli praktického vyučování a pro názornou výuku využívají také vybavení těchto pracovišť. V dalším období je třeba uvažovat o postupném doplnění a modernizaci vybavení laboratoří technologických zkoušek a měření výkonnostních parametrů strojních zařízení. Velmi dobrým počinem pro oblast metrologie bylo zakoupení tříosého digitálního měřicího stroje.

V nové organizaci školy bylo v rámci metodického sdružení pro odborné vzdělávání ustaveno několik sekcí. Široký okruh jejich činnosti a velký počet učitelů v nich sdružených se ukázal jako málo operativní při řešení nastolených problémů. Proto se vedení školy rozhodlo pro ustavování menších pracovních týmů pro řešení konkrétních úkolů a v tomto školním roce tento systém ověřuje. Z rozhovorů s učiteli a z několika zápisů z jednání vyplývá, že v minulém období se práce sekcí zaměřila na kontrolu plnění tematických plánů učiva, přípravu maturitních a závěrečných zkoušek, zhodnocení prospěchu žáků a na řešení aktuálních problémů jednotlivých pracovišť.

Výuka ve sledovaných hodinách byla obsahově i časově v souladu s tematickými plány učiva. Ve výuce byly uplatňovány účinné pedagogické metody, převažovala metoda výkladu spojená s frontální formou výuky. Učitelé využívali řízený rozhovor doplňovaný kladením otázek, na které žáci většinou odpovídali správně. Pozitivním rysem všech sledovaných hodin byla oboustranně vstřícná komunikace mezi žáky a učiteli, příznivé pracovní klima a slušné vystupování žáků. Učitelé většinou uměli v žácích vzbudit

o probírané učivo zájem, často využívali praktických příkladů z vlastní praxe a se žáky o dané problematice diskutovali. Někteří žáci se na učitele sami obraceli s dotazy a výuka i přesto, že učitelé využili převážně pouze frontální formu výuky, získávala částečně činnostní charakter. Docházelo tak k důležitému rozvoji nejen odborných, ale také sociálních a komunikativních schopností žáků. Výuka probíhající v odborných učebnách měla činnostní pojetí, žáci pracovali samostatně nebo ve skupinách na plnění zadaných úkolů. Velmi dobrou úroveň měla výuka konstrukčních předmětů vyučovaných v učebnách výpočetní techniky, žáci v nich prokazovali dobrou dovednost při práci s programy v systému CAD i CAD/CAM. Vysokou efektivitu měla také výuka programování CNC strojů. Dobrou práci učitelů těchto předmětů dokládají vynikající výsledky žáků školy v celostátních soutěžích v počítačovém modelování a v programování CNC strojů.

Odborné vzdělávání – praxe, odborný výcvik

Personální zajištění praktické výuky studijních i učebních oborů je na velmi dobré úrovni. Odborné schopnosti, zkušenosti a lidské vlastnosti učitelů jsou zárukou kvality průběhu vzdělávání žáků v této oblasti. Na vysoké úrovni je i materiální zabezpečení výuky. Přestože probíhá výuka na třech místech – v budově U Stadionu, Javornická a Na Jamách, je dobře organizována, a to umožňuje řádné plnění předepsaných učebních dokumentů a školních vzdělávacích programů. Část výuky je vykonávána na smluvních pracovištích pod vedením instruktorů. Pro studijní obory Autotronik a Strojírenství jsou v hlavní budově školy U Stadionu k dispozici dobře vybavené školní dílny a laboratoře. Zvláště pracoviště diagnostiky automobilů je vybaveno špičkovou moderní technikou. Praktická výuka oborů Kuchař, Kuchař-číšník a Gastronomie je částečně zajištěna ve školní učebně stolničení spojené s cvičnou kuchyní na pracovišti Javornická a dále ve školních jídelnách a v restauracích v Rychnově nad Kněžnou a okolí. Pro obory Prodavač a Obchodník poskytují pro skupinovou výuku svá pracoviště především obchodní řetězce TESCO a BILLA v Rychnově nad Kněžnou, jiné obchody umožňují individuální výuku. Pro zbývající učební obory Truhlář, Kominík, Karosář, Automechanik a Autolakýrník bylo v tomto školním roce uvedeno do plného provozu Centrum odborné přípravy Na Jamách, kde byly zřízeny moderně vybavené dílny pro výuku odborného výcviku. Zde se žáci podílejí také na produktivní činnosti centra a jsou za ni odměňováni.

Pro zajištění praktické výuky pracují tři samostatné odborné komise, které se scházejí jednou měsíčně a podle aktuální potřeby. Ne všechny komise pořizují záznamy o svých jednáních. Předmětem jejich činnosti je především zajištění řádného chodu praktické výuky, řešení kázeňských přestupků a absence žáků, příprava na maturitní a závěrečné zkoušky (u učebních oborů již třetím rokem podle jednotného zadání ZZ), materiální zajištění výuky pomůckami a moderním vybavením, příprava na odborné soutěže. V nich dosahují žáci školy opravdu velkých úspěchů: v soutěži AUTOMOBILEUM v roce 2009 a 2010 v krajském kole obsadili žáci školy 3. a 4. místo, v celostátním finále reprezentovali školu v krajském týmu dva žáci a tým se umístil na 3. místě. Žáci oboru Truhlář se zúčastnili v březnu tohoto roku regionálního kola soutěže SUSO v Hradci Králové a zvítězili. V Praze v celostátní soutěži Robotika obsadilo družstvo žáků školy 4. místo. V tomto školním roce dosáhli žáci opětovně na přední příčku v soutěži Robotika. Výsledky v soutěžích hovoří o kvalitní odborné přípravě žáků v jednotlivých oborech.

Na výuku odborného výcviku a praktických cvičení jsou třídy děleny do skupin, případně po jednotlivcích zařazeni na smluvní pracoviště. Výuka byla sledována jak ve školních dílnách, tak na smluvních pracovištích a v Centru odborné přípravy. Téměř na všech pracovištích a v dílnách odpovídala výuka didaktickým a metodickým požadavkům směřujícím k dosažení stanovených cílů ve školním vzdělávacím programu a dobíhajících učebních dokumentech. Pouze ojediněle chybělo závěrečné shrnutí cílů výuky, neobjevilo

se hodnocení výkonu žáků za plnění dílčích pracovních úkolů a komunikace nebyla zcela otevřená. V ostatních sledovaných výukových jednotkách byla komunikace mezi učiteli a žáky vstřícná, celkové klima ve výuce bylo pozitivní a kázeň byla velmi dobrá. Žáci byli podporováni k vlastní aktivitě a samostatnosti při pracovních činnostech. Byli vedeni k práci s chybou, nacházení příčin i vyvozování důsledků. Většina žáků prokázala dobré teoretické vědomosti a manuální dovednosti, dovedli využít teorii v praxi s vhodným užitím odborné terminologie při verbálním projevu. Úroveň prokazovaných klíčových kompetencí u žáků jednotlivých oborů byla rozdílná, ale odpovídala stanoveným výsledkům vzdělávání v jednotlivých školních vzdělávacích programech. Skupinová forma výuky vede žáky k prohlubování nejen odborných kompetencí, ale i k získávání sociálních gramotností, toleranci a schopnosti vzájemné dohody při řešení problému. Dokumentace spojená s výukou je vedena řádně, pravidelné záznamy o proškolení žáků v oblasti BOZP jsou vedeny. Klasifikace a hodnocení výsledků činností žáků jsou prováděny objektivně a pravidelně zapisovány do deníku odborného výcviku a elektronického systému Bakaláři.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Řízení školy

Plánování veškeré činnosti školy vychází ze zpracované koncepce s názvem Program rozvoje školy, který obsahuje jednotlivé etapy vývoje školy v základních oblastech (investiční výstavba a další stavební záměry, vzdělávací nabídka, aktivity školy, předpokládaný vývoj oborů, spolupráce se sociálními partnery, personální zajištění, mimoškolní a zájmová činnost atd.). Koncepční záměry jsou konkrétně rozpracované v Plánu činnosti pro školní rok 2010/2011 a v dalších dílčích plánech ostatních vedoucích pracovníků. Veškeré plány jsou vzájemně provázané a zahrnují všechny podstatné oblasti činnosti školy. Organizace řízení má jasně daná pravidla, důraz v řízení školy je kladen na cílevědomé zavádění efektivních a racionálních metod práce. Účinným prostředkem řízení se vedle porad stal vnitřní systém intranetového propojení mezi vedením a pracovníky, který plní úlohu i bezprostřední zpětné vazby.

Výchovně-vzdělávací činnost probíhá v souladu s vypracovanými strategickými dokumenty školy. Ředitel školy operativně přijímá opatření ke zkvalitnění činnosti školy a zajišťuje účelné využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Povinná dokumentace je řádně vedena. Vnitřní dokumenty vydané ředitelem školy (školní řád, organizační řád, směrnice atd.) jsou velmi kvalitně zpracovány a účelně podporují naplňování stanovených cílů vzdělávání.

System řízení školy je založen na zásadách zákonnosti, motivace, nadřazenosti pedagogických cílů, využití kapacit a soustavné kontroly a hodnocení. Ředitel školy klade důraz na postupné zlepšování podmínek vzdělávání, na zainteresovanost všech pracovníků školy na systematickém zkvalitňování vzdělávacího procesu. Kontrolní činnost probíhá plánovitě. Každý vedoucí pracovník vytváří a realizuje účinný systém kontrolní činnosti v rámci svého řízeného útvaru. Přijímaná opatření z kontrolní a hodnotící činnosti se zřetelně odrážejí v následných plánech a úkolech. Podklady pro vlastní hodnocení vedení školy od vzniku subjektu systematicky sbírá a připravuje (autoevaluace učitelů, vychovatelů, analýza výsledků externího testování). Vlastní hodnocení školy bude zpracováno v letošním roce. Obsah výročních zpráv splňuje stanovené náležitosti.

Partnerství

Vedení školy spolupracuje se zákonnými zástupci nezletilých žáků, rodiči zletilých žáků a studentů. Při škole pracuje Klub rodičů a prostřednictvím Rady rodičů komunikuje

s vedením školy. Organizuje schůzky pro rodiče, veřejné a společenské akce, případně řeší nepříznivou sociální situaci žáků a rozhoduje o způsobu jejich podpory. Ve škole je zřízena Školská rada pro střední i vyšší odbornou školu a vedení školy přijímá opatření na základě jejích podnětů a vyjádření. Ředitel školy podpořil vznik Školního parlamentu žáků a studentů a umožňuje mu podílet se na správě školy. Na webových stránkách školy vydávají členové parlamentu školní časopis, do kterého přispívají všichni zájemci z řad žáků a studentů. Vedení školy přijímá opatření na základě hodnocení zřizovatelem, spolupráce je podle slov ředitele bezproblémová.

V oblasti zahraničních kontaktů má škola několik vazeb, například s polskou školou v Klodzku má uzavřenu dohodu o vzájemné spolupráci v oblasti výměnných pobytů žáků, organizaci odborných soutěží a v oblasti sportu. V rámci projektu Leonardo da Vinci škola také spolupracuje se školami v Německu, Belgii, Francii a v počátečních fázích jednání je uzavření smlouvy se školou na Slovensku.

Velmi významnou a od průběhu výuky neoddelitelnou součástí je smluvní spolupráce s firmami v regionu, které se podílejí na zajištění praxe a odborného výcviku žáků všech oborů. Mezi ty nejvýznamnější patří především ŠKODA AUTO Mladá Boleslav, RIETER CZ Žamberk, ASSA ABLOY Rychnov nad Kněžnou, 3E Praha Engineering a Top Tech Vamberk, Autoškoly Horák Rychnov n/K. a Jarkovský Rychnov n/K., Siems & Klein Praha. Nedílnou součástí zajištění průběhu vzdělávání je také spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně, s Masarykovou univerzitou v Brně a Univerzitou v Hradci Králové. Spolu s Hospodářskou komorou škola pracuje na projektech „10 lekcí techniky“ a „Volba povolání“, které jsou dalším velkým přínosem pro vzdělávání žáků školy.

Personální podmínky

Ve školním roce 2010/2011 vyučuje teoretické předměty celkem 67 učitelů, 54 splňuje podmínky odborné kvalifikovanosti, čtyřem učitelům chybí příslušný stupeň vzdělání, pět učitelů odborných předmětů nemá doplněno pedagogické vzdělání, zbývající čtyři učitelé vyučují úzkoprofilové předměty na zkrácený úvazek (celkem 39 hodin). Výuka předmětů praxe a odborný výcvik je zajištěna 25 učiteli, 14 splňuje podmínky odborné kvalifikovanosti. Z učitelů, kteří nesplňují kvalifikační předpoklady, jsou čtyři v důchodovém věku a mají zkrácené pracovní úvazky, ze zbývajících učitelů dva v současné době studují. Pomineme-li pracující důchodce, je věkový průměr pedagogického sboru příznivý. Až na výjimky jsou předměty vyučovány učiteli s příslušným odborným zaměřením. Vedení školy si uvědomuje případná personální rizika a včas je řeší.

Legislativní předpis ukládá učitelům průběžné sebevzdělávání. Na základě plánu dalšího vzdělávání pracovníků, vypracovaného ředitelem školy, je další vzdělávání pedagogů zaměřeno především na získání odborné kvalifikace, počítačovou gramotnost, jazykové a komunikační dovednosti, rozvoj znalostí školské legislativy, osvojování nových metod, a forem práce a jejich zavádění do výuky. Škola vytváří podmínky pro doplňování kvalifikace, v tomto školním roce se účastní studia v rámci plnění kvalifikačních předpokladů čtyři učitelé. V minulém školním roce absolvovalo vzdělávání k prohloubení odborných znalostí v předmětu svého zaměření 27 pedagogů na 22 akcích. V tomto školním roce se v prvním pololetí vzdělávalo 19 učitelů na 20 akcích, 11 učitelů se vzdělávalo v programu CISCOM (státní maturita) jako zadavatelé, hodnotitelé a komisaři státní maturitní zkoušky. Vedení školy poskytuje na vzdělání dostatečné finanční prostředky. Učitelé VOŠ a učitelé odborných předmětů SŠ se účastní firemních školení dle svého profesního zaměření.

Materiální předpoklady

Ve škole jsou vytvořeny podmínky pro zajištění bezpečného a zdravého prostředí pro vzdělávání žáků. Škola identifikuje rizika sociální, zdravotní i bezpečnostní. Provoz odborných učeben, laboratoří a pracovišť praktické výuky je organizován v souladu s jejich provozními řády, s jejichž obsahem byli žáci prokazatelně seznámeni. Na počátku školního roku jsou žáci vždy seznámeni se školním řádem a pravidly bezpečnosti. Opatření přijímaná školou na základě kontrol a vlastní autoevaluace směřují k dostatečně účinnému zajištění bezpečného prostředí. Preventivní strategie daná minimálním preventivním programem i školním řádem umožňuje postupně eliminovat výskyt sociálně patologických jevů. Odrazem uvedených skutečností je snižující se počet zaznamenaných úrazů i případů rizikového chování žáků. Celkové klima a kulturu školy se daří postupně zvyšovat.

Stávající materiálně technické podmínky školy jsou v souladu s materiálními předpoklady deklarovanými v jednotlivých školních vzdělávacích programech. Škola má dostatek vhodných prostorů pro realizovanou výchovně-vzdělávací činnost. Vedení školy věnuje i značnou pozornost efektivnosti jejich využití. V budovách školy je zajištěno bezdrátové připojení k internetu. Jednotlivá pracoviště jsou vzájemně propojena prostřednictvím vnitřní telefonní sítě a intranetu. Vybavení školy učebními pomůckami a didaktickou technikou pro teoretickou výuku všeobecně vzdělávacích předmětů je na úrovni nižší, než je vybavení pro výuku odbornou a praktickou. Veškeré odborné učebny, dílny a laboratoře jsou účelově zařízeny. Moderními technologiemi jsou vybaveny zejména některé technické dílny a odborné učebny (např. autoservisní dílna, učebna CNC strojů), dále výpočetní centrum a informační centrum.

Škola má vlastní tělovýchovnou halu a sportovní hřiště. Tím jsou vytvořeny i odpovídající podmínky pro zdravý fyzický vývoj žáků. V rámci finančních možností škola postupně a plánovitě zlepšuje materiálně technické zázemí pro realizované vzdělávání. Současné prostředí školy a podmínky k práci lze hodnotit jako velmi dobré, avšak je nezbytné pokračovat v plánované rekonstrukci některých pracovišť a v dobudování Centra celoživotního vzdělávání.

Finanční předpoklady

Škola hospodařila v letech 2008 – 2010 jako příspěvková organizace zejména s finančními prostředky ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání, s účelovými neinvestičními dotacemi na realizaci rozvojových programů (z kapitoly MŠMT) a s příspěvkem na provozní výdaje z rozpočtu zřizovatele. Dále škola hospodařila s peněžními prostředky získanými vlastní činností (např. školné od studentů vyšší odborné školy, poplatky za stravování), s finančními prostředky ze zisku z doplňkové činnosti (např. ubytovací služby a odborné kursy a vzdělávání), s prostředky svých fondů a s věcnými a finančními sponzorskými dary. Zdrojem financování byly také peněžní prostředky získané produktivní prací žáků, které umožnily další materiální rozvoj školy a přispěly k podpoře rozvoje osobnosti žáka.

Finanční prostředky na přímé výdaje na vzdělávání použila škola v posledních třech letech na platy a náhrady platů, zákonné odvody, ostatní osobní náklady, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, učební pomůcky, programové vybavení, další vzdělávání pedagogických pracovníků a na další činnosti, které přímo souvisely s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání.

Další získané finanční prostředky v posledních třech letech ze státního rozpočtu v rámci rozvojových programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) byly účelně využity na zvýšení motivačních složek platů pedagogických pracovníků, na posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků, na podporu řešení specifických

problémů regionálního školství v působnosti územních samosprávných celků a na podporu integrace romské komunity.

Kromě příspěvku na provozní výdaje poskytl zřizovatel školy v letech 2008 - 2010 ze svého rozpočtu příspěvky, např. na výdaje spojené s využitím SCIO testů pro žáky 4. ročníků, na programové vybavení MICROSOFT a na podporu učňů. Škola z příspěvku od zřizovatele hradila částečně i výdaje na učební pomůcky a vzdělávání zaměstnanců školy.

Ve škole proběhla v hodnoceném období rozsáhlá investiční akce rekonstrukce školských objektů, kterou financoval zřizovatel školy jako vlastník nemovitostí. Došlo tak k výraznému zlepšení podmínek a materiálního vybavení zejména pro výuku automechaniků, autoelektrikářů a autolakýrníků.

Management školy se snaží zpracováním projektů, předkládáním žádostí a aktivním zapojením do různých rozvojových programů a projektů zlepšovat ekonomické podmínky školy. Takto získané finanční prostředky přispívají ke zkvalitnění výuky.

Škola se v roce 2010 podařilo zapojit do národního projektu MŠMT - Proměna škol v centra celoživotního učení, který má za cíl rozšířením nabídky kurzů přispět ke zvýšení účasti obyvatel na dalším vzdělávání. Projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

V současné době škola pokračuje v realizaci projektu Krajské hospodářské komory Královéhradeckého kraje, jehož cílem je posílení zájmu a motivace žáků a studentů o technicky orientované obory, rozvoj podnikatelských dovedností žáků a zvýšení uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce.

Závěry, celkové hodnocení školy

Údaje zapsané ve zřizovací listině školy, v rozhodnutích o zařazení do sítě škol a školských zařízení a ve výpisu z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 16. 11. 2010 odpovídají skutečností zjištěným při inspekční činnosti. Vedení školy úspěšně zajistilo náročný proces plynulého přechodu všech činností rušených organizací a daří se mu postupně realizovat záměry stanovené v dlouhodobé koncepci rozvoje. Do své vzdělávací nabídky škola zařadila další obory vzdělání a celkový počet žáků se zvyšuje.

Škola pravdivě informuje o své vzdělávací nabídce a postupu při přijímání ke vzdělávání způsobem dostupným všem uchazečům, přijímání je v souladu s platnými právními předpisy. Škola identifikuje a eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní dokumentaci a matrice, přijímá opatření pro vytvoření podmínek k jejich vzdělávání a úspěšnému rozvoji. Rovnost příležitostí ke vzdělávání je školou zajištěna pro všechny žáky i uchazeče. Velký důraz je kladen na prevenci rizikového chování žáků. Systém prevence je kvalitně personálně zabezpečen, určité rezervy jsou v koordinaci činnosti mezi těmito pracovníky.

Škola nabízí rozsáhlou škálu technicky a na služby zaměřených studijních i učebních oborů vzdělání. Ve všech těchto oborech kromě nastavbových již přešla na výuku podle školních vzdělávacích programů. Ty jsou po opravách provedených v průběhu inspekční činnosti v souladu s rámcovými vzdělávacími programy.

Efektivita vzdělávání v hospitovaných hodinách byla rozdílná. Zatímco při výuce studijních oborů panovala vstřícná pracovní atmosféra, kázeň a zájem převážné většiny žáků o probírané učivo, v části sledovaných hodin u učebních oborů naopak efektivitu výuky tyto faktory snižovaly. Materiální podmínky pro výuku společenskovedních předmětů a cizích jazyků lze hodnotit jako dobré, pro výuku přírodovědných předmětů

a matematiky jsou na základní úrovni pro plnění cílů školních vzdělávacích programů. Průběh vzdělávání v těchto předmětech vycházel převážně z tradičního pojetí výuky založeného na frontálních metodách s různými formami zapojení žáků do procesu učení. Na standardní úrovni bylo cílené vedení žáků k rozvoji požadovaných gramotností. V cizích jazycích odpovídala míra osvojených kompetencí žáků délce cizojazyčného vzdělávání. Obecně byla při výuce všeobecně vzdělávacích předmětů málo využívána dostupná didaktická technika.

Materiální podmínky pro výuku profilových odborných předmětů i pro praktické vyučování ve studijních i učebních oborech vzdělání jsou velmi dobré. Výuka v odborných učebnách a laboratořích s využitím audiovizuální a výpočetní techniky měla činnostní pojetí a byla pro žáky motivující. Velmi dobrou efektivitu odborného vzdělávání v části teoretické i praktické dokládají úspěchy žáků školy v odborných soutěžích. Velký význam pro dobrou úroveň vzdělávání má také rozsáhlá spolupráce školy s profesními organizacemi v regionu a s vysokými školami ve Zlíně, Brně a Hradci Králové.

Koncepční a manažerská práce ředitele školy umožňuje na požadované úrovni plnit stanovené úkoly v oblasti zabezpečení a řízení realizovaného vzdělávání. Výchovně-vzdělávací činnost probíhá v souladu s vypracovanými strategickými dokumenty. Ředitel školy podporuje činnost Školního parlamentu žáků a studentů a umožňuje mu podílet se na správě školy. Personální politika vedení školy je promyšlená, včas eliminuje personální rizika a dbá na další vzdělávání pedagogických pracovníků. To probíhá podle stanovených priorit a finančních možností. Na požadované úrovni je zajišťováno bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý vývoj žáků. Vedení školy plánovitě uskutečňuje obnovu a rozvoj materiálně technických podmínek. Materiální zázemí umožňuje úspěšnou realizaci školních vzdělávacích programů.

V posuzovaných letech získala škola ze státního rozpočtu a v rámci rozvojových programů dostatek prostředků, které umožnily motivování a stabilizaci pedagogického sboru a rovněž vytvořily dobré podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Získané finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu škola využila v souladu s účely, na které jí byly přiděleny. Management školy se aktivně podílí na získávání dalších účelových prostředků, které umožňují rozvoj školy.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Královéhradeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Hradci Králové dne 12. 1. 2011

Ing. Miloslav Jirsa

Miloslav Jirsa v. r.

Mgr. Dana Janulíková

Dana Janulíková v. r.

Mgr. Jiří Jetel

Jiří Jetel v. r.

Bc. Dana Luňáková

Dana Luňáková v. r.

Mgr. Hana Rozsypalová

Hana Rozsypalová v. r.

PaedDr. Markéta Stuchlíková

Markéta Stuchlíková v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Rychnově nad Kněžnou dne 26. 1. 2011

Ing. Mgr. Hynek Martinek, Ph.D.

Hynek Martinek v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.